

Infobrochure

voor leerkrachten
van de lagere school

www.vitohoopstraten.be

Inhoud

4	Basisvaardigheden 1A
5	Nederlands
10	Frans
11	Wiskunde
15	Techniek
17	Keuzegedeelte 1A
18	STEM-Wetenschappen
18	STEM-Wetenschappen-Techniek
19	LIFT-uur
21	Lessentabel 1AW
22	Lessentabel 1AT
23	Basisvaardigheden 1B
24	Nederlands
26	Frans
27	Wiskunde
31	Techniek
32	Keuzegedeelte 1B
33	STEM-Techniek
33	LIFT-uur
35	Lessentabel 1B
36	Leerlingenbegeleiding
37	Cel leerlingenbegeleiding
37	Extra klassenraden
37	SOS Stress training
38	Leerlingvolgkaart
38	Klaskaart
38	No-blame aanpak bij pesten
38	Individuele opvolging
38	Studie 8ste lesuur
39	Werkstudie

Voorwoord

Beste collega,

We kregen van de leerkrachten van het 6 de leerjaar vaak de vraag: 'Wat zijn de basisvaardigheden die onze jongens en meisjes nodig hebben om een goede start te kunnen maken in het eerste jaar van het secundair onderwijs?'

Met deze bundel hopen we jullie hierin wegwijs te maken. In het eerste deel kan je voor elk hoofdvak zowel de gewenste basisvaardigheden als de nieuwe leerinhouden terug vinden. Vervolgens lichten we het keuzegedeelte (1A+1B) toe en tenslotte geven we jullie een overzicht van de werking van onze leerlingenbegeleiding.

Heb je nog vragen over:

- hoe de vernieuwingen in het secundair onderwijs er uit zien?
- wat de verschillen zijn tussen eerste leerjaar A en eerste leerjaar B?
- welke criteria wij gebruiken om de klasgroepen samen te stellen?
- hoe wij het onthaal voor onze eerstejaars organiseren?
- hoe ons zorgteam is samengesteld en welke taken zij op zich nemen?

Dan kan je terecht op onze website (www.vitohoogstraten.be). Ga naar 'Toekomstige leerling' kies dan voor 'Info leerkrachten basisonderwijs'. In dit filmpje krijg je antwoorden op al deze vragen.

Wanneer er toch nog vragen zouden zijn, kunnen jullie steeds contact opnemen met ons via mail: info@vitohoogstraten.be

De directie en leerkrachten van het eerste jaar.

Basisvaardigheden 1A

Nederlands

Basiskennis van de lagere school

Taal, taalgebruik en taalsysteem

Klanken en klankcombinaties	Klank Letter: klinker en medeklinker
Woorden: woordvorming en woordsoorten	<i>Woordvorming:</i> Samenstelling en afleidingen (voorvoegsel, achtervoegsel meervoud/enkelvoud), verkleinwoord, stam, uitgang, persoon, getal, infinitief <i>Woordsoorten:</i> Zelfstandig naamwoord, eigennaam, mannelijk - vrouwelijk - onzijdig, bijvoeglijk naamwoord, werkwoord, lidwoord <i>Werkwoordstijden:</i> Tegenwoordige tijd (ott), verleden tijd (ovt)
Zinnen: zinssoorten en zinsdelen	<i>De zin</i> <i>Zinsdelen</i> - zinsdeel onderwerp (o) persoonsvorm (pv)
Teksten	Titel (kopje), lay-out Inleiding, midden, slot, alinea <i>Status van uitspraken:</i> feit en mening Fictie - non-fictie
Betekenenissen en betekenisrelaties	Synoniem
Spelling en spellingvormen: belang, functie, gebruik, regels en strategieën van spelling	<i>Spelling van woorden met vast woordbeeld: klankzuivere woorden en hoogfrequente niet-klankzuivere woorden</i> <i>Spelling van woorden met veranderlijk woordbeeld: klinker in open/gesloten lettergreep</i> <i>Verdubbeling medeklinker</i> <i>Niet-klankzuivere eindletter</i> <i>Werkwoorden</i> Hoofdletters Afkorting <i>Hulptekens:</i> trema, koppelteken, apostrof <i>Uitspraaktekens:</i> accent
Leestekens	Punt, vraagteken, uitroepetekens, komma, dubbele punt, spatie, aanhalingstekens

Cursief: dit is voor de leraar bedoeld en niet voor de leerling.

Overzicht leerstof Nederlands 1A

1. Beginsituatie

Aan de hand van een toets proberen wij een zicht te krijgen op de taalvaardigheid van de leerlingen.

Diatoetsen

Dit is een diagnostische toets die de leerlingen op de computer maken. Diatekst is een leestoets. Deze toets peilt naar het leesniveau van de leerlingen. Aan de hand van dit niveau doen we aan remediëring voor lezen.

2. Opbouw van het leerplan

2.1. Communicatie en informatie

a. Receptieve teksten

Tekstsoorten	informatief, persuasief, opiniërend, prescriptief, narratief

Onderwerp	concrete inhoud
Uiterlijke kenmerken	duidelijke lay-out
Structuur/samenhang	eenvoudige, herkenbare structuur, expliciet aangegeven bij teksten met minder samenhang
	grote samenhang
	eenvoudige zinsbouw
Tempo en vlotheid	normaal spreektempo
Informatiedichtheid	lage tot gemiddelde informatiedichtheid
Woordenschat	voornamelijk frequente woorden, eenvoudig figuurlijk taalgebruik, Standaardnederlands

b. teksten productieve vaardigheden

Tekstsoorten	informatief, persuasief, opiniërend, prescriptief, narratief

Onderwerp	concrete inhoud
Uiterlijke kenmerken	verzorgde, gepaste lay-out
	gepast register (afgestemd op doel en doelpubliek)
Verzorgd taalgebruik/ taalvariëteit	aandacht voor woordkeuze, uitspraak, spelling, zinsbouw, interpunctie, Standaardnederlands, helderheid, adequaatheid, (vorm)correctheid en vlotheid
	gepast, niet-storend non-verbaal gedrag
Structuur/samenhang	eenvoudige, herkenbare tekststructuur
	redelijk herkenbare samenhang
Woordenschat	frequente woorden, eenvoudig figuurlijk taalgebruik

2.2. Literatuur

De leerlingen lezen en beluisteren verschillende soorten teksten. Leeservaring verwerken via verbeelding door middel van boeken, literaire fragmenten, poëzie, strips, film(fragmenten), verhalen, ... De nadruk ligt op plezier beleven aan taal. De leerlingen drukken zich op een creatieve manier uit.

2.3 Identiteit en diversiteit

De leerlingen hebben respect voor meertaligheid en vertrouwen in de eigen taalcompetentie. Ze durven met taal aan de slag te gaan.

2.4. Taal, taalgebruik en taalsysteem

a. Taalsysteem

- De begrippen uit de lagere school worden herhaald.
- Gebruik van het Standaardnederlands
- Nieuwe begrippen in de eerste graad secundair onderwijs.

Klanken en klankcombinaties	Lange, korte en doffe klank
Woorden: woordvorming en woordsoorten	grondwoord congruentie tussen onderwerp en persoonsvorm voltooid deelwoord imperatief genus bepaald, onbepaald, ontkennend lidwoord telwoord: bepaald, onbepaald, hoofdtelwoord, rangtelwoord onvoltooid tegenwoordige tijd voltooid tegenwoordige tijd onvoltooid verleden tijd voltooid verleden tijd onvoltooid toekomstige tijd
Zinnen: zinssoorten en zinsdelen	mededelende zin vragende zin bevelende zin uitroepende zin enkelvoudige zin gezegde met persoonsvorm: werkwoordelijk gezegde en naamwoordelijk gezegde voorwerp: lijdend voorwerp, meewerkend voorwerp bepaling: bijwoordelijke bepaling
Teksten	structuuraanduiders zoals signaalwoorden en verwijswwoorden, tussentitel (tussenkopje), benadrukte woorden, afbeeldingen tekststructuur tekstdoel
Betekenenissen en betekenisrelaties	antoniem homoniem letterlijk/figuurlijk beeldspraak vergelijking
Spelling en spellingvormen: belang, functie, gebruik, regels en strategieën van spelling	<i>leerstof basisonderwijs</i>
Leestekens	<i>leerstof basisonderwijs</i>

b. Taalgebruik

- Communicatiemodel
- Afspraken over taalgebruik, taalregister

c. Strategieën

De juiste strategieën inzetten bij lezen, luisteren, spreken, schrijven, kijken, groepsgesprek, woordbetekenissen.

Frans

Basiskennis van de lagere school

1. Grammaire

1.1. Verbes

- Vervoeging van onregelmatige ww : avoir, être, faire, aller
- Vervoeging van ww op –er

1.2. Les articles définis et indéfini

- le, la, l’, les
- un, une, des

1.3. Les nombres de 0 à 20

1.4. La négation

- ne...pas, ne...plus, ne...jamais, ne...rien

1.5. Le féminin des adjectifs

1.6. Le pluriel des adjectifs et des substantifs

2. Vaardigheden

- Onderwerp en ww kunnen vinden in een zin.
- Bepaalde – onbepaalde lidwoorden kunnen aanduiden
- Adjectieven – substantieven kunnen aanduiden

3. Besluit

- De leerstof Frans uit de lagere school wordt terug herhaald, maar wel sneller.
- De leerstof wordt uitgebreid. (meer vocabulaire, meer grammaticaregels, accent ligt vooral op vaardigheden: lezen, schrijven, spreken, gespreksvaardigheid, luisteren)

Wiskunde

Basiskennis van de lagere school

1. Getallenkennis

1.1. Natuurlijke getallen

- verschillende functies van een natuurlijk getal herkennen: hoeveelheid, rangorde, verhouding, natuurlijk getal in een bewerking, code
- getallen tot 1 000 000 000 gebruiken
- structureren/ordenen(<, >, =)/op getallenas plaatsen van getallen (ook bij breuken en kommagetallen)
- andere talstelsels verkennen (Romeins talstelsel, 60-delig talstelsel: enkel STEM-Wetenschappen)
- kenmerken van deelbaarheid (2, 4, 5, 10, 25, 100, 1 000, 3, 6 en 9) kunnen gebruiken
- waarde en plaats (E, T, ...) van een cijfer in een natuurlijk getal en kommagetal kunnen bepalen

1.2. Breuken

- breuken interpreteren en gebruiken als:
  - operator (een deel van, een verdeling, een vermenigvuldigingsfactor)
  - (rationaal) getal (kunnen plaatsen op getallenas, resultaat van een deling)
  - verhouding (o.m. als aanduiding voor een kans)
- werken/rekenen (+ en -) met eenvoudige breuken

1.3. Kommagetallen

- werken/rekenen met kommagetallen tot 3 cijfers na de komma
- in eenvoudige gevallen breuken kunnen omzetten naar kommagetal (en omgekeerd)

1.4. Negatieve getallen

- getallen herkennen en gebruiken in concrete situaties (parkeergarage, lift, temperatuur, verdiepingen)

1.5. Schatten en afronden

- de uitkomst van een bewerking kunnen schatten
- getallen afronden (tot op 1; 0,1; 0,01; 0,001)
- graad van nauwkeurigheid wordt bepaald door doel vh afronden en situatie; de lln zouden dit zelf moeten kunnen inschatten

1.6. Toepassingen

- opsporen en onderzoeken (en zelf voorbeelden bedenken) van orde, regelmaat, verbanden, patronen en structuren tussen en met getallen
- tabellen, grafieken, staaf- en cirkeldiagrammen interpreteren en opstellen

2. Bewerkingen

- samenhang leggen tussen een bewerking en een situatie en omgekeerd (vraagstukken) => gebruik van wiskundetaal
- eigenschappen van (schakelen, ...) en relaties tussen bewerkingen door ervaring ontdekken en toepassen
- begrippen “van plaats verwisselen”, “schakelen” en “splitsen en verdelen” kennen en toepassen
- hoofdrekenen: vlot optellen en aftrekken tem 100 (met en zonder brug), tafels tem 10 (automatisatie)
- uit het hoofd vermenigvuldigen met en delen door 2, 10, 100, 1 000, 10 000, 5 en 50
- bewerkingen met eenvoudige breuken:
  - optellen en aftrekken van gelijknamige en ongelijknamige breuken
  - een natuurlijk getal maal een breuk
  - een breuk maal een breuk
  - een breuk gedeeld door een natuurlijk getal
  - een natuurlijk getal gedeeld door een stambreuk
- hoofdrekenen met kommagetallen (eenvoudige getallen)
- percenten berekenen in eenvoudige situaties
- schattend rekenen (uitkomst, onvolledige of ontbrekende gegevens)
- cijferen (inzicht in cijferalgoritmes)
- ZRM kunnen gebruiken
- vraagstukken over:
  - verhoudingen bepalen (verhoudingstabel vlot kunnen gebruiken)
  - recht en omgekeerd evenredige grootheden (verhoudingstabel, ...)
  - wisselen
  - mengen
  - groeipercents berekenen
  - gemiddelde en mediaan, ongelijke verdeling

3. Meten en metend rekenen

- referentiematen kennen uit het dagelijks leven (van belang om goed te kunnen schatten)
- metriek stelsel + herleidingen:
  - lengte: km, m, dm, cm, mm
  - oppervlakte: km², m², dm², cm², mm² (+ verband tussen oppervlaktematen en landmaten)
  - inhoud en volume: l, dl, cl, ml en m³, dm³, cm³, mm³, cc (+ verband tussen inhoudsmaten en volumematen)

3.1. Lengte

- omtrek van vlakke figuren (veelhoeken en cirkel) berekenen (zijden optellen)

3.2. Oppervlakte

- oppervlakteformules van rechthoek, vierkant, parallellogram en driehoek paraat kennen en gebruiken
- techniek van het omstructureren kennen (vb de oppervlakte van een ruit vinden door er met knip- en plakwerk een rechthoek van te maken waarvan de oppervlakteformule gekend is)
- oppervlakte cirkel kunnen berekenen met formule $r \times r \times \pi$
- inzien dat de oppervlakte van een kubus, balk en cilinder gelijk is aan de som van de oppervlakten van de grensvlakken

3.3. Inhoud en volume

- de formule (oppervlakte grondvlak x hoogte) kennen en gebruiken bij kubus, balk en cilinder

3.4. Tijdstip en tijdsduur, geldwaarden, temperatuur en hoekgrootte

3.5. Toepassingen

- vraagstukken i.v.m. :
  - prijsberekeningen
  - winst, verlies
  - tijd, afstand, snelheid
  - sparen, kapitaal, intrest
  - korting
  - soortelijk gewicht
- aandacht voor indirect meten, tabellen, het interpreteren van grafieken en staafdiagrammen, verhoudingen, schaal, ...

4. Meetkunde

4.1. Ruimtelijke oriëntatie

- verschillende gezichtspunten: voor-, boven- en zijaanzichten
- plattegronden

4.2. Vormleer

- 4.2.1 Punten, lijnen, vlakken, hoeken
- begrippen: punt, rechte, lijn, vlak, hoek (benen), ... intuïtief begrijpen

- 4.2.2 Vlakke figuren
- verschillende soorten vierhoeken (vierkant, rechthoek, parallellogram, ruit, trapezium) kennen, benoemen en tekenen
  - verschillende soorten veelhoeken kennen en benoemen
  - verschillende soorten driehoeken kennen, benoemen en tekenen

- 4.2.3 Ruimtefiguren
- kubus, balk, piramide, bol, cilinder en kegel herkennen en benoemen

4.3. Meetkundige relaties

- evenwijdigheid, loodrechte stand, symmetrie (spiegelingen), gelijkheid van vorm en grootte en gelijkvormigheid toepassen in oefeningen en eenvoudige tekenconstructies
- gebruik van geodriehoek

4.4. Toepassingen

- figuren vervormen
- met voorschriften constructies uitvoeren
- oplossingen bedenken bij een ruimtelijk probleem
- werken met schaduwbeelden en kijklijnen
- tekenopdrachten uitvoeren
- patronen herkennen (en verder tekenen)
- meetkundige vraagstukken oplossen
- vlakke figuren tekenen volgens een gegeven verhouding

5. Wiskundige problemen leren oplossen

- strategieën kennen en gebruiken (verhoudingstabel)
- zoekstrategieën ontwikkelen
- nadenken over eigen oplossingsproces en dat (bij)sturen

Het grootste deel van de leerstof van wiskunde wordt herhaald. Ongeveer 70% van de leerstof in het eerste jaar secundair onderwijs is herhaling van de leerstof van het basisonderwijs, 30% is nieuwe leerstof.

De methode die wij op school gebruiken gaat er echt wel van uit dat de leerlingen de leerstof, behandeld in de lagere school, goed onder de knie hebben.

Nieuwe leerstof die in het eerste jaar van de A-stroom behandeld wordt:

- Coördinaten plaatsen in een assenstelsel (sommige lln kennen dit al)
- Rekenen met breuken (moeilijkere oefeningen, vermenigvuldiging en deling is vooral nieuw)
- Rekenen met negatieve getallen (4 hoofdbewerkingen)
- Machten (ook van negatieve getallen en breuken) en vierkantswortels (ook bij breuken), kommagetallen komen hierbij nauwelijks aan bod
- Letterrekenen
- Vergelijkingen oplossen (ook vraagstukken oplossen m.b.v. vergelijkingen, verzamelingenleer)

De leerlingen die kiezen voor de richting STEM - WETENSCHAPPEN krijgen een uur wiskunde extra. Zij zullen dezelfde thema’s behandelen, maar krijgen meer verdieping.

Techniek

1. Algemeen

Voorkennis is niet noodzakelijk. Toch merken we dat sommige delen reeds in de lagere school (in het vak W.O.) zijn aangereikt.

In het vak techniek wordt vaak gewerkt volgens een technisch/technologisch proces :

- probleem/behoefte stellen
- ontwerpen/oplossing kiezen
- maken / uitvoeren
- ingebruikname
- evalueren

Ook het beoordelen en keuzes maken is hierbij belangrijk. De bedoeling is dat de leerlingen ook hun creativiteit gebruiken.

In het begin zijn de projecten nog sterk gestuurd en eenvoudig. Deze evolueren echter naar meer open en complexere projecten. Elk project start vanuit de leefwereld van de leerlingen. De leerlingen werken zelfstandig. Soms individueel, soms in groep waarbij elke groep werkt aan een eigen project zodat niet iedereen op hetzelfde moment met hetzelfde project bezig is.

Er zijn geen proefwerken voor dit vak.

2. Inhoud

Tijdens het vak techniek wordt er projectmatig gewerkt met zelf gemaakte projecten of thema’s. Bij deze projecten komen de verschillende ervaringsgebieden aan bod.

De ervaringsgebieden zijn:

- transport
- energie
- constructie
- ICT
- biotechniek

Elk project werkt met een vaste structuur met steeds dezelfde lay-out. Veel aandacht gaat ook naar zelfevaluatie. Op het einde van elk project is er een test.

3. Basisvaardigheden voor techniek

Een aantal basisvaardigheden die van belang zijn om goed mee te kunnen in de lessen techniek:

- op een ordelijke manier kunnen werken: b.v. inzicht in perspectieven (3D)
- in groep kunnen werken
- iets kunnen opzoeken op internet via b.v. Google is een voordeel
- een zekere vorm van abstract kunnen denken
- probleemoplossend denken
- onderzoeksvraag opstellen
- zelf onderzoeken/maken/creatief zijn
- durven „maken”, fouten maken mag

De technieken en handelingen worden in de les techniek aangeleerd.

We verwachten van onze leerlingen dat ze...

- inzet en motivatie tonen
- aan een behoorlijk tempo kunnen werken
- huiswerk maken
- regelmatig, dus dagelijks studeren
- werk kunnen plannen
- opdrachten die in de klas uitgelegd worden, kunnen lezen en begrijpen
- zelfstandig en in groep kunnen werken

Keuzegedeelte 1A

- Leerlingen maken de keuze uit:
- STEM-wetenschappen
  - STEM-wetenschappen-techniek

Keuzegedeelte STEM-Wetenschappen

STEM staat voor Science, Technology, Engineering en Mathematics. In onze taal betekent dit “exacte wetenschappen, techniek & technologie, het ingenieursvak en wiskunde”.

Concreet houdt dit in dat de leerlingen die voor deze optie kiezen zeer sterk zijn in wiskunde en daarnaast een grote interesse tonen in wetenschappen en techniek. Deze leerlingen krijgen naast het basispakket één uur extra wiskunde en 3 uur STEM (d.m.v. projecten) aangeboden. Wetenschappen, wiskunde, technologie en techniek staan niet los van elkaar. Daarom worden ze via STEM-projecten geïntegreerd benaderd.

Indien een leerling positief antwoordt op volgende vragen, kan je wel stellen dat hij/zij geschikt is voor deze richting.

- Heb je zin om:
- creatief te werken?
  - te programmeren?
  - wetenschappelijk een oplossing te zoeken voor een probleem?
  - apps te maken?
  - inzichtelijk te denken?
  - 3D-tekeningen te maken?
  - te werken met een 3D-printer en een lasercutter?
  - te werken met verschillende materialen zoals een soldeerbout, een boormachine, ...?

Maatschappelijk gezien is er de noodzaak om de uitstroom aan afgestudeerden in wetenschappelijke en technische richtingen te verhogen. STEM speelt hier sterk op in.

Keuzegedeelte STEM-Wetenschappen-Techniek

1. Doelstellingen

De leerlingen maken gedurende het schooljaar kennis met verschillende materialen en verschillende vakgebieden (hout-bouw-metaal-elektriciteit-kunststoffen-land- en tuinbouw).

We leren de leerlingen om nauwkeurig en ordelijk te werken. De leerlingen maken kennis met verschillende manuele handelingen (vijlen, zagen,...). Voor land- en tuinbouw gaan we aan de slag in de serre van de school. Ze maken ook kennis met verschillende machines die in een werkplaats gebruikt worden (boormachine, figuurzaag, puntlasmachine, soldeerbout,...) Het is belangrijk dat ze hier veilig mee leren werken. Snelheid van werken is van ondergeschikt belang.

Leerlingen leren op een (vrij) zelfstandige wijze veilig werken in een praktijkruimte.

2. Basisvaardigheden

De handigheid van de leerling is in wezen niet het belangrijkste. Alle basishandelingen (zagen, boren, vijlen,..) worden aangeleerd. Sommige leerlingen zijn handiger dan anderen (vaak omdat ze thuis al hebben geholpen met bepaalde werkzaamheden), maar men leert deze handelingen door te doen. Voorkennis is niet nodig, we beginnen van nul en leggen alles stap voor stap uit.

3. Cursus

Onze cursus technische activiteiten is opgesteld volgens het technologisch proces. We vertrekken steeds van een probleemstelling. Vervolgens gaan we op zoek naar een oplossing, we gaan duiden waarom we deze oplossing gekozen hebben. We gaan de nodig kennis opdoen in het theoretisch gedeelte om dan aan de uitvoering te beginnen. We gaan onze uitvoering in gebruik nemen en evalueren.

Bij de uitvoering maakt de leerling gebruik van een stappenplan. De leerlingen werken het stappenplan af op hun eigen tempo. Het stappenplan bestaat uit korte, duidelijke instructies die vaak nog extra worden verduidelijkt met foto’s of tekeningen. Er zijn regelmatig controlemomenten voorzien.

Het basisprincipe is altijd dat de leerkracht de opdracht uitlegt en nieuwe handelingen voordoet. Nadien werken de leerlingen op zelfstandige wijze aan de oefening. Vooraleer ze bepaalde zaken komen vragen, (Welke boor?, Hoe lang moet mijn werkstuk worden?,...) moeten ze eerst zelf de informatie opzoeken in hun cursus, op internet, op een technische tekening,...

De leerlingen maken in het eerste jaar ook kennis met het technisch tekenprogramma Solid Works. Hiervoor zijn ook stappenplannen opgesteld die de leerlingen na de nodige uitleg zelfstandig kunnen volgen.

LIFT-uur

In de lessentabel is 1 uur remediëring of verdieping voor de vakken Nederlands, Frans of wiskunde als optie voorzien.

Lessentabel - 1AW

STEM - Wetenschappen

BASISVORMING	
Engels	1
Frans	3
Geschiedenis	1
Lichamelijke opvoeding	2
Mens & samenleving	1
Godsdienst	2
Nederlands	4
Wiskunde	4
Muziek	1
Beeld	2
Techniek	2
Natuurwetenschappen	2
Aardrijkskunde	2
DIFFERENTIATIE	
Wiskunde	1
LIFT Nederlands/Frans	1
STEM - projecten	3
TOTAAL	32

	Techniek	
Project : Wiskul VOEDERVOGEL		
	Leerling: _____ Klas: 34F _____ Klasnr: _____	Samenvatting: Tenr: 207 10e Pagina's

[illegible]

8. Zoeken naar een oplossing

Tijp is gungie "test" hebben en doen naar de regels
rijden de auto's "in".

Gekozen oplossing:

Vaders project: methodi gaan op een voedselregel maken.
Kijk goed naar de tekening op tabelrijde 4. Wat voor verschillende
ontwerpen moeten en maken? Omkeer het juist getal.

1   2   3   4

Het welke van de 2 afbeeldingen kan je 2 mensen doen met elkaar
ontwikkelen. Dijk een rond in het geheel. 2. Maakt de grote
afbeeldingen.

5. Duiden

- Bespreken

In de monetaalsector zijn er heel veel vakken. Om alles te kennen en te kunnen hebben zij een specifieke vakopdeling nodig. Schrijf de volgende beroepen (involker bedrukker, werktuigfabrikant en elektro-mechanicus) bij de juiste foto en bekijk de beroepsprofiel op de website van VOA.

_____

_____

_____

_____

_____

_____

**Zowel jongeren als mensen
kunnen deze beroepen uitoefenen.**

Uitdaging	
bedrukker - bedrukker werkplaatsgebonden	In staat te zijn de voorbereiding, instelling en programmeren van een CNC-machine. Is heel vakkundig technisch gezien kan het werk ook 'houwen' te draaien, rekening houdend met de aard van de bewerkingen en het programma. Is bekwaam meerdere programmeertalen voor het programmeren van de CNC-machine.
elektro-mechanische aids	In staat te zijn het onderhoud en de herstelling van overbrenging draai units of vervoersunits. Is heel verantwoordelijk voor het reguleren van de snelheid van de draai, draaien, stoken, bellen, etc. In staat diagnostic, te herstellen en te zijn de afstelling.

[illegible]

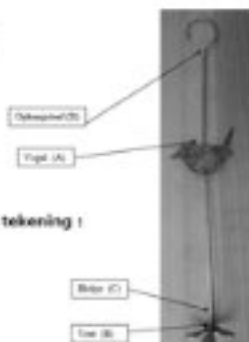
E. Wiltverring

Materiaaltype :

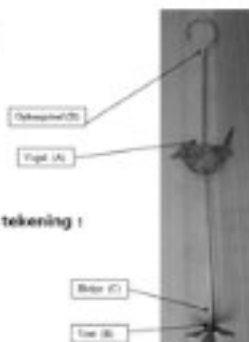
Deelnaam	Aantal	Opmaak	Materiaal	Maat
Vingel	1	0	Stielhout	8,100 x 10,00 x 0,5 mm
Vingel	1	0	Stielhout	100 x 50 x 1,5 x 0,5 mm
Stoepje van hout	1	0	Stielhout	100 x 100 x 1,5 x 0,5 mm
Opvangschotel	1	0	Compoststof	400 x 40 x 4 mm

Werkwijze

1. Vingel
2. Stoepje
3. Blokjeje
4. opvangschotel
5. Maatregelen

Technische tekening :

5. W0431.

Stap 1 : Kleur het plaatje in met stiften.
Stap 2 : Het vliegen met aftekenen.

Stap 3 : Via een centerpunt op de plaats waar vliegende kaart.

Stap 4 : Oogje boeien met touw 0,4 mm.

Stap 5 : Figuren naar vliegen naam de afgetekende tijd

5. *Letten controleren na punten vliegen* 6

F. In gebruik nemen

Is het voor eenmaal en draag je een ligbad verleiden?		
Is het nog op de juiste plaats gebouwd?		

Aan de voorvoegsel kan je volgende zaken aanhangen : verleden,
doornig, veranderend, veranderend, verleden, verleden, veranderend,
en veranderend.

In gebruik nemen, verleden

Zou mijn werkstuk in de winkel gebruikt kunnen
worden?

JA - NEE

Ja - Nee

G. Evalueren			
Uitsluiting			
Wat zou een voor 2010 een heel slecht resultaat?			
Doel		/ 8	
Wet		/ 9	
Beleef		/ 7	
Opvanginstaat		/ 7	
Waarom nu afbreken		/ 8	
	2010 Aan	/ 25	
Stuk 2010/2011			
Wat zou een voor 2010 een heel slecht resultaat?			
Doel (zie 1)		/ 14	
	2010 Aan	/ 10	
Beleef van afbreken			
Wat zou een voor 2010 een heel slecht resultaat?			
Wet		/ 10	
	2010 Aan	/ 10	
Uitsluiting			
Uitsluiting		/ 10	
Van afbreken		/ 10	
Afschrijven en afbreken		/ 10	
	2010 Aan	/ 100	

Lessentabel - 1AT

STEM - Wetenschappen Techniek

BASISVORMING	
Engels	1
Frans	3
Geschiedenis	1
Lichamelijke opvoeding	2
Mens & samenleving	1
Godsdienst	2
Nederlands	4
Wiskunde	4
Muziek	1
Beeld	2
Techniek	2
Natuurwetenschappen	2
Aardrijkskunde	2
DIFFERENTIATIE	
LIFT Wiskunde/Nederlands/Frans	1
Technische activiteiten	4
TOTAAL	32

Basisvaardigheden
1B

Nederlands

1. Beginsituatie

1.1. Diatoetsen

Aan de hand van de toets proberen wij een zicht te krijgen op de taalvaardigheid van de leerling. Deze test het begrijpend lezen van de leerling. De resultaten hiervan worden aan alle collega's doorgegeven. Zij kunnen dit raadplegen voor o.a. het samenstellen van groepen voor groepswerk of ter informatie om de leerling beter te begeleiden.
A.h.v. deze testen worden de leerlingen geremedieerd voor begrijpend lezen.

1.2. BASO-fiches

We raadplegen de BASO-fiches.
Deze info (aangevuld met eventuele leerstoornissen + maatregelen daarvoor) komt in het leerlingvolgsysteem terecht.

2. Leerinhouden

2.1. Receptieve vaardigheden (lezen en luisteren)

- opmaak van een tekst, leesdoel, leesmanieren, moeilijke woorden verklaren
- voorspellend lezen
- literatuur (klasbib, voorlezen)
- informatieve teksten
- leesstrategieën
- bezoek bibliotheek
- luisteropdrachten
- luisterstrategieën
- theaterbezoek

2.2. Productieve vaardigheden (spreken en schrijven)

- korte, duidelijk afgelijnde spreekopdrachten (fantasie, informatief)
- klassengesprekken
- stellingenspel
- schrijfopdrachten a.h.v schrijfplan
- zinnen bouwen
- spreekstrategieën
- schrijfstrategieën

2.3. Taalbeschouwing en spelling

- werkwoorden, infinitief en stam
- ja-neenvraag/pv/onderwerp
- eindleestekens en hoofdletters
- verdubbeling medeklinkers, verenkeling klinkers

2.4. Attitudes

Wij beoordelen volgende attitudes:

- spreekdurf
- luisterbereidheid
- taalverzorging
- doorzetting

2.5. Werkvormen

- leren leren: OVUR (oriënteren-voorbereiden-uitvoeren-reflecteren)
- gebruik van stappenplannen
- groepswerk
- hoekenwerk
- zelfstandig werk

Diddit: zelfstandig oefenen + remediëren + verdiepen van de leerstof (online)
LIFT-uur: remediëring en verdieping tijdens een apart uur (teamteaching)

Frans

Basiskennis van de lagere school

In principe starten we in 1B van 0. Voor leerlingen die helemaal nog geen Frans gehad hebben, is het moeilijk en gaat het snel. Een minimum kennis is toch wel handig.

1. Leerinhouden

1.1. Bouwsteentjes ...

- “ik, jij, hij, zij, men, jullie, u, zij” in het Frans zeggen
- het werkwoord “être” vervoegen
- het werkwoord “avoir” vervoegen
- het werkwoord “aller” vervoegen
- van 0 tot 20 tellen en die cijfers vlot gebruiken
- “le - la - l’ - les ” correct gebruiken
- “un - une - des” correct gebruiken
- eenvoudige woordenschat, eenvoudige uitdrukkingen en basiszinnen (woordvelden : persoonlijke gegevens, familie, familiale situatie, hobby’s, sporten, dagen van de week, de maanden, het uur, activiteiten, vervoer, frequentie, afstand)

1.2. ... om volgende zaken te kunnen

Onderstaande vaardigheden (lezen, luisteren, spreken, gesprek voeren en schrijven) worden in 1B ingeoeft a.h.v. oefeningen en taaltaken.

- Een gesprek over de leefwereld van iemand anders begrijpen
- Een tekst over iemand en zijn/haar familie begrijpen
- Iemand begroeten
- Zichzelf voorstellen en correcte info geven over zijn/ haar eigen leefwereld
- Gepaste vragen stellen om info/ nieuws van iemand te bekomen
- Zichzelf of iemand anders schriftelijk voorstellen
- Een gesprek over een activiteit begrijpen
- Een (telefoon)gesprek om een afspraak te maken begrijpen
- Een reclamefilmpje begrijpen
- Een advertentie begrijpen
- Een tekst over activiteiten begrijpen
- Een Snapchatbericht begrijpen
- Een affiche/flyer begrijpen
- Praten over een activiteit/ een hobby/ iets dat je graag doet
- Gepaste vragen stellen om info/ nieuws van iemand over een activiteit te bekomen
- (telefonisch) een afspraak maken
- Een voicemailbericht inspreken om een afspraak te maken
- Een fiche invullen over zijn/ haar hobby
- Een bericht schrijven om een afspraak te maken

Alle leerstof wordt stapsgewijs aangeboden.
Oefenen op de juiste Franse uitspraak is erg belangrijk.

Wiskunde

Basiskennis van de lagere school

De leerstof die in het eerste jaar van de B-stroom behandeld wordt, is allemaal herhaling van de lagere school. Alle leerlingen hebben de leerstof die in 1B gezien wordt, ook al in de lagere school gezien. De bedoeling is vooral om de hiaten weg te werken die in de lagere school ontstaan zijn. Ook is het de bedoeling dat de wiskunde die geleerd wordt praktisch inzetbaar is in andere vakken en in het dagelijks leven. Dit betekent dat de wiskunde heel concreet en doelgericht behandeld wordt.

De oefeningen bouwen geleidelijk op, er is telkens een duidelijke gradatie wat betreft de moeilijkheidsgraad (van zeer makkelijk, naar behoorlijk moeilijk voor een aantal leerlingen). Het aanbod van oefeningen is zeer uitgebreid.

Ook op het onlineleerplatform Diddit zijn er veel mogelijkheden om extra te oefenen.
Om de 2 weken krijgen de leerlingen 1 extra uurtje wiskunde: LIFT-uur. Hier staat remediëren of verdiepen van de geziene leerstof centraal.

1. Leerinhouden

Hieronder een overzicht van de leerstof die de leerlingen in B-stroom zien in het 1ste jaar.

Methode: Formule 1 uitgeverij Van In + onlineleerplatform DIDDIT

1.1. Getallen overal(I)

→ kennismaking met natuurlijke getallen (tot 1 miljoen), kommagetallen (tot hondersten) en eenvoudige negatieve getallen

- verschil tussen een getal en een cijfer
- verschil tussen natuurlijke getallen, kommagetallen en negatieve getallen.
- plaats van een cijfer in een getal
- waarde van een cijfer in een getal
- getallen splitsen, samenstellen, lezen, schrijven, getallendictee
- getallen rangschikken (<, >, =)
- getallen op een getallenas plaatsen
- getallen afronden (op eenheid, tiental en honderdtal, tiende en honderdste)
- negatieve getallen
- tabellen en diagrammen

1.2. Goed kijken

- wiskundige inzicht toepassen in 2D en 3D tekeningen.
- Vlakke figuren en ruimtefiguren van elkaar onderscheiden en benoemen.
  - kijklijnen
  - gelijke, gelijkvormige en vervormde figuren
  - camerastandpunten
  - aanzichten
  - vlakke figuren en ruimtefiguren benoemen

1.3. Opgeteld staat netjes

- natuurlijke getallen en kommagetallen optellen
  - Benamingen + wiskundetaal
  - hoofdrekenen (+ handig rekenen: toepassen van eigenschappen)
  - cijferen; eerst oefeningen die al voorgedrukt staan, daarna zelf ook opgaves noteren (getallen juist onder elkaar schrijven)
  - proef d.m.v. schattend rekenen
  - vraagstukken (enkelvoudige en samengestelde vraagstukken); ZRM mag gebruikt worden

1.4. Lijnen, een kwestie van smaak

- lijnstukken meten en tekenen (nauwkeurigheid!!!)
- vlot kunnen werken met geodriehoek
  - soorten lijnen (open/gesloten; gebogen/gebroken/rechte lijnen)
  - rechte, halfrechte, lijnstuk (+benamingen, notatie)
  - lijnstukken meten en tekenen
  - onderlinge ligging van rechten
  - evenwijdig tekenen
  - loodrecht tekenen
  - coördinaten

1.5. Solden maken het verschil

- natuurlijke getallen en kommagetallen aftrekken
  - Benamingen + wiskundetaal
  - hoofdrekenen (+ handig rekenen: toepassen van eigenschappen)
  - cijferen; eerst oefeningen die al voorgedrukt staan, daarna zelf ook opgaves noteren (getallen juist onder elkaar schrijven)
  - proef d.m.v. schattend rekenen
  - vraagstukken (enkelvoudige en samengestelde vraagstukken); ZRM mag gebruikt worden

1.6. Hoekengewijs

- hoeken meten en tekenen (nauwkeurigheid!!!!)
- vlot kunnen werken met geodriehoek
  - wat is een hoek? (+benamingen, notatie)
  - soorten hoeken
  - hoeken meten
  - hoeken tekenen

1.7. Een nieuwe vloer

- natuurlijke getallen en kommagetallen vermenigvuldigen
  - Benamingen + wiskundetaal
  - hoofdrekenen (Extra aandacht voor maaltafels van 0 tem 10)
  - vermenigvuldigen met 2, 4, 5, 10, 100, 1000, 50
  - cijferen; eerst oefeningen die al voorgedrukt staan, daarna zelf ook opgaves noteren (getallen juist onder elkaar schrijven)
  - proef d.m.v. schattend rekenen
  - vraagstukken (enkelvoudige en samengestelde vraagstukken); ZRM mag gebruikt worden

Sommige leerlingen gebruiken een maaltafelkaart.

1.8. Gewogen, gemeten en goedgekeurd

- rekenen met lengtematen, massamaten en inhoudsmaten
  - grootheden en eenheden (lengte, inhoud, massa, tijd, temperatuur, hoekgrootte)
  - kennismaking met enkele meettoestellen + aflezen van maatbekers en weegschalen
  - referentiematen
  - lengtematen, inhoudsmaten en massamaten opsommen
  - lengtematen, massamaten en inhoudsmaten herleiden (omzettingen m.b.v. tabel of trap)
  - rekenen(bewerkingen) met lengtematen, massamaten en inhoudsmaten
  - vraagstukken (met ZRM)

1.9. Deelmannetjes

- natuurlijke getallen en kommagetallen delen
  - Benamingen + wiskundetaal
  - hoofdrekenen
  - delen door 2, 4, 5, 10, 100, 1000
  - cijferen
  - proef d.m.v. schattend rekenen
  - vraagstukken (enkelvoudige en samengestelde vraagstukken); ZRM mag gebruikt worden

1.10. Sla een goed figuur

- kennismaking met de vlakke figuren
  - indeling ruimtefiguren/vlakke figuren en veelhoeken/niet-veelhoeken
  - driehoeken: benamingen, indeling (volgens zijden en hoeken)
  - vierhoeken: benamingen, indeling (definities), diagonalen (+ eigenschappen van diagonalen)
  - cirkels: benamingen

1.11. Een fluitje van een cent

- leren omgaan met geld, gepast betalen en prijsberekening uitvoeren om zo inzicht te krijgen in de verschillende manieren van prijsaanduidingen.
  - geld tellen
  - gepast betalen en gepast teruggeven
  - prijzen vergelijken, bereken van de prijs per eenheid
  - lenen op afbetaling of toch niet?
  - winst over verlies berekenen
  - vraagstukken (ZRM)

1.12. Omtrek

- verschil tussen omtrek en oppervlakte
- omtrek meten en tekenen
- omtrek van vierkant, rechthoek en cirkel; leerlingen moeten formules kunnen gebruiken in oefeningen
- vraagstukken (ZRM)

1.13. Lach je een breuk

- kennismaking met de breuken
  - Wat is een breuk?
  - breuken voorstellen (deel/geheel)
  - een breuk nemen van een getal
  - breuken vereenvoudigen en gelijknamig maken, gelijkwaardige breuken
  - breuken en procenten (breuk omzetten naar procent en omgekeerd)
  - Breuken en kommagetallen (breuk omzetten naar kommagetal en omgekeerd)
  - breuken optellen en aftrekken (gelijknamige en ongelijknamige breuken)

Techniek

1.Inhoud

Dit sluit in grote lijnen aan bij het gebeuren in het eerste leerjaar A-stroom. De leerlingen van de B-stroom hebben wel meer uren ‘techniek’ dan de leerlingen van de A-stroom.

In het vak techniek wordt steeds gewerkt volgens een technisch proces:

- probleem/behoefte stellen
- ontwerpen/oplossing kiezen
- maken / uitvoeren
- ingebruikname
- evalueren

Ook het beoordelen en keuzes maken is hierbij belangrijk. De bedoeling is dat de leerlingen ook hun creativiteit gebruiken.

Zij werken volgens de ervaringsgebieden

- biotechnieken
- constructie
- energie
- ICT
- transport

2. Cursus

De cursus is opgebouwd uit verschillende bundels die betrekking hebben op de vijf verschillende ervaringsgebieden

Onze cursus techniek is opgesteld volgens een technisch proces. Bij de uitvoering maken de leerlingen gebruik van een stappenplan. Dit zijn korte duidelijke instructies met foto’s en tekening ter verduidelijking voor de leerlingen met regelmatige controlemomenten.

De leerlingen werken individueel of in groep.

Na het behandelen van een ervaringsgebied volgt steeds een brede evaluatie (leerlingen/leerkrachten/ouders)

Keuzegedeelte 1B

Keuzegedeelte STEM-Techniek

1. Doelstellingen

- De bedoeling is om de leerlingen met de verschillende materialen te laten werken tijdens het schooljaar.
- Een andere belangrijke doelstelling is leerlingen leren nauwkeurig te werken. Ook afwerking van hun werkstukken is een belangrijk item. Snelheid van werken is van ondergeschikt belang. Leerlingen leren een tekening lezen en begrijpen.
- Leerlingen leren van op een (vrij) zelfstandige wijze veilig te werken in een praktijkruimte.

2. Basisvaardigheden

Alle basishandelingen (zagen, boren, vijlen, meten, wegen, ...) worden aangeleerd. Sommige leerlingen zijn handiger dan anderen (vaak omdat ze thuis al wat hebben moeten helpen), maar men leert deze handelingen door het te doen.

3. Cursus

Onze cursus techniek is opgesteld volgens het technisch proces. Bij de uitvoering maakt de leerling gebruik van een stappenplan. Dit zijn korte en duidelijke instructies voor de leerlingen met regelmatige controlemomenten.

Het basisprincipe is altijd dat de leerkracht de opdracht uitlegt en nieuwe handelingen voordoet. Nadien moeten de leerlingen op zelfstandige wijze de oefening maken. Vooraleer ze bepaalde zaken komen vragen (Welke boor? Op hoeveel mm komt het te boren gat? ...) moeten ze eerst zelf opzoeken in hun cursus, op internet, met de schuifmaat controleren, ...

Op de volgende bladzijde, een voorbeeld van een cursus.

LIFT-uur

In de lessentabel is 1 uur remediëring voor de vakken Nederlands of wiskunde als optie voorzien.

Leerlingenbegeleiding

Binnen VITO hechten we heel wat belang aan het “zorgen” voor onze leerlingen in de brede zin van het woord.

In eerste instantie zijn de leerkrachten en/of klastitularis beschikbaar om een antwoord te bieden op eventuele vragen. Indien zij hier geen antwoord op hebben, krijgen zij de ondersteuning in onze school van een leerlingencoach, een leerlingenbegeleidster en 2 tuchtprefecten. Bovendien is er een ziekenverzorgster voor het toedienen van de eerste zorgen bij kleine of grotere ongevallen. Dit geeft heel wat mogelijkheden voor extra zorg voor onze leerlingen!

Daarnaast is er ook een nauwe samenwerking tussen het CLB, ondersteuningsnetwerk en de school.

De leerlingencoach geeft studiebegeleiding, volgt leerlingvolgkaarten op, volgt de anderstalige leerlingen mee op, enz.

De leerlingenbegeleidster staat vooral in voor de socio-emotionele begeleiding en fungeert als contactpersoon voor het ondersteuningsnetwerk.

De tuchtprefecten waken erover dat het schoolreglement door iedereen wordt nageleefd, buigen zich over problemen i.v.m. orde en tucht, behandelen pesterijen, maken duidelijke afspraken over ‘omgaan met elkaar’ enz.

We hebben een online helpfolder ontwikkeld waarin de leerlingen duidelijk kunnen terugvinden bij wie zij met welk probleem kunnen aankloppen. Al deze begeleiders vind je in de “groene gang” op het gelijkvloers van het C-blok.

1. Cel leerlingenbegeleiding

Alle leerlingbegeleiders, samen met de graadcoördinatoren, de CLB-medewerkers en de adjunct-directeur vormen de ‘cel leerlingenbegeleiding’. Elke week wordt overlegd met de cel leerlingenbegeleiding. Leerlingen met problemen (studie-, gedrags- of socio-emotionele problemen) worden besproken. Er wordt afgesproken wie welke leerling opvolgt en welke stappen er eventueel ondernomen moeten worden.

2. Extra klassenraden

Aan het begin van het schooljaar is er een overleg tussen de leerkrachten. Hier gaan we na of er leerlingen zijn die nood hebben aan extra zorgmaatregelen. Ook in de loop van het schooljaar worden er tijdens de middagpauze regelmatig klassenraden georganiseerd. Deze gaan meestal over één bepaalde leerling, maar kunnen ook over een hele klas gaan. De klassenraad kan louter informatief zijn of er kan een begeleidingsplan uitgewerkt worden.

3. SOS Stress training

SOS staat voor Stress Onderpresteren Spanning. Met deze training richten wij ons tot leerlingen die last hebben van stress in de brede zin van het woord: stress (of faalangst) voor een toets, examen of spreekbeurt maar ook stress om bijvoorbeeld naar iemand toe te stappen op de speelplaats en een gesprek te beginnen.

Tijdens 6 middagssessies geven we leerlingen tips en oefeningen om met stress om te gaan. Zo staan we stil bij de kracht van onze eigen gedachten (relatie tussen Gedachte – Gevoel – Gedrag), werken we met ontspanningsoefeningen (buikeademhaling, spierspanning en –ontspanning), visualisatie-oefeningen en positieve bevestigingen, staan we stil bij de eigen kwaliteiten, enz. De bedoeling is om de leerlingen een pakket van verschillende tips en oefeningen aan te bieden waar zij zelf datgene uit kunnen kiezen dat voor hen het beste werkt.

4. Leerlingvolgkaart

Wanneer leerlingen het op bepaalde vlakken moeilijk hebben, willen we hen een hulpmiddel aanreiken zodat ze op die punten extra kunnen letten. Dagelijks gaan ze hun kaart afhalen bij de leerlingencoach en geven deze aan het begin van de les aan de leerkracht. Deze tekent de punten af die goed verlopen zijn.

Dit systeem wordt gedurende 6 weken gehanteerd zodat ze hun werkpunten kunnen bijsturen. Na 3 weken is er een tussentijdse evaluatie.

Het is in principe een beloningssysteem. Leerlingen worden beloond met een handtekening wanneer ze goed hebben gewerkt. Opmerkingen op deze kaart zijn bij voorkeur positief.

Mogelijks staat er alsnog een sanctie tegenover wanneer na 6 weken geen beterschap merkbaar is.

Punten waarop b.v. gelet wordt: laat andere leerlingen gerust, steekt vinger op ... Al deze punten worden positief geformuleerd.

5. Klaskaart

Dit systeem lijkt erg op een leerlingvolgkaart. Leerkrachten beoordelen de volledige klas om de sfeer in de klas te verbeteren. Op deze manier krijg je eventueel ook zicht op de leerlingen die andere aanzetten tot negatief gedrag.

Het systeem van de klaskaart wordt minder vaak toegepast dan de leerlingvolgkaart.

6. No-blame aanpak bij pesten

We proberen het pesten tot nul te beperken. Als er sprake is van pesterijen, dan zijn er twee manieren waarop we dit aanpakken. Ofwel wordt er gewerkt via de tuchtprefect, ofwel kan de leerling kiezen voor de no-blame aanpak bij pesten.

De no-blame aanpak bij pesten gebeurt in verschillende stappen waarbij zowel slachtoffer, omgeving, als pester betrokken worden.

De begeleider beëindigt de bijeenkomst door de verantwoordelijkheid voor het oplossen van het probleem bij de groep te laten. Ze spreekt met hen af voor een nieuw gesprek om te zien hoe het loopt.

7. Individuele opvolging

De meeste tijd van de leerlingenbegeleidster gaat naar individuele gesprekken met leerlingen. De problemen die besproken worden zijn van socio-emotionele aard en kunnen zeer uiteenlopend zijn bijv. zich niet goed in hun vel voelen, depressieve gedachten of zelfmoordgedachten, automutilatie, pestproblemen, aanpassingsmoeilijkheden (bij de start van het schooljaar), problemen thuis, rouw en verlies,...

Ook eventuele samenwerking met het ondersteuningsnetwerk wordt door de leerlingenbegeleidster opgevolgd.

8. Studie 8ste lesuur

Leerlingen die geen 8ste lesuur hebben, krijgen de mogelijkheid om tijdens dat lesuur bij te werken.

9. Werkstudie

Een leerling die langdurig met dezelfde taak, tekening, huiswerk, onderdeel van de GIP ... of een andere opdracht niet in orde is, kan de kans krijgen om dat in een werkstudie op woensdagnamiddag alsnog in orde te brengen.

Afhankelijk van de hoeveelheid die moet bijgewerkt worden, maakt de school een verschil tussen een **korte werkstudie** (tot 14:25u) of een **lange werkstudie** (tot 16:15u). De ouders worden via Smartschool verwittigd.

Een werkstudie is geen strafstudie. Een strafstudie sanctioneert gedrag dat los staat van de studiehouding. Een werkstudie daarentegen heeft alles met studiehouding te maken. Een werkstudie hoeft niet direct negatieve gevolgen te hebben voor het rapport. Het kan wel mee in rekening gebracht worden bij de einddeliberatie (remediëring).

